

Andrei Dósa (Rumunsko)

Básník a prozaik, překladatel z maďarštiny a angličtiny, redaktor časopisu *Poesis internațional*, narozen 1985 v Brašově. Vychodil maďarskou základní školu, na rumunské univerzitě studoval ekonomii a obor nazvaný Kulturní inovace, nějaký čas pracoval ve stavebnictví jako ředitel kvality. Začínal maďarsky psanými haiku, jež redakce nakladatelství odmítala jako „poněkud dekadentní“, rumunsky publikoval čtyři básnické sbírky: *Când va veni ceea ce este desăvârșit* (*Když nastane to, co je dokonalé*); *American Experience*; *Nada*; *adevăratul băiat de aur* (*opravdový zlatý kluk*) a román *Ierbar* (*Herbář*). Styl jeho psaní ovlivňují moderní komunikační prostředky. „Facebook je možná poslední velký román lidstva, témata zůstávají stále stejná, jako kdykoli v historii, jiný je způsob, jakým píšeme.“

výběr z poezie přeložil Tomáš Vašut

jingfan

sto dvacet na hodinu
v segmentech rovných linií
lány slunečnic
se sotva probouzejí z narkózy
osmihodinové temnoty

vyprahlá žlutá téměř špinavá
země ve vibrujícím pohybu
mezi řádky
až ke chladícím věžím

čtyři zélóti a jejich průsvitná
ochránkyně
jako by právě vyšlá z adolescence
připraveni obohatit své duševno
o novou muziku

pocit jakési víceméně jistoty
že tady budem za 20 ba i za 30 let
a jak moc se ještě do té doby
rozzrůzní nitky co nás vážou k světu –

na nich navlečené
praporky jingfan s modlitbami
sepsanými pro slávu a osvobození
naší duše

Fake z vnitřností

Je party a nic hmatatelného,
nic na omak naproti zrcadlu.
Děláme z noci den po dni
točíme se dookola
plamene fake z vnitřností.
A nikdy nepřeskočí jiskra
když se nás dotknou
klíny manekýn.

A celá ta tlačénice
vrstvy vrstvy
nadšení ruku v ruce s autismem
nepřesná střelba slov
magma nasměřované
k neaktivním zlomům.

Řada neúspěchů a omylů
nám na míru.
Jen klidně čekej,
nakonec budeš odměněn
nějakou kostí.

odlesky městské noci na srsti černé šelmy

nechci lásku a přátelství
výhry v cinknutých katách
nechci sex a vlahé ruce

nechci už žádný hardcore
nechci brát prášky na spaní
a kyslíkovou masku

zvolil jsem si nové heslo
střízlivost integrita normalita
vystoupil jsem z vleku závislostí

a z prvního světa vstoupil
do světa druhého
z druhého do třetího

a v dalších návalech empatie
jsem snil o zřeknutí se ropy
s pohledem utkvělým

na duhu uhlohydrátových skvrn
sním že jsem lepší
toxiny kladu vedle peněz na masážní stůl

cítím se provinile vůči zvířatům
odlesky městské noci
na srsti černé šelmy

zachvacují mě střídavě
návaly paniky
kontroly a moci

brain damage

hodiny s tkáněmi rozpuštěnými světlem
hodiny smyslů vyklenutých jako duha
neuvěřitelné syntetické postupy při výrobě štěstí

tvé tělo souhlasí
tvé tělo nezná strategii
tvé tělo vysílá
pozor nebezpečí selhání

glitch na vlnách beta
místnost je zaplavena
substancí godlike
boří kompaktní struktury

jiskry argonu s neonem
plním tmu ozónem
otáčení bane
zrychlené pohyby hvězd

přehřáté hemisféry
purpurové mozkové závitky
milování
milování

prostředník, kaleidoskopická vize

dočasná výluka na trati
celá ta práce vypadá jak z jiné epochy
muži v uniformě státních drah
listují v časopise demis roussos

ženy z druhé směny
osekávají keř ostružiny
rezavý prachem železnice

svět je směsí
povstávající skrze mě

a tady nuda odvažuje nuance
je blábolem záleží na vypitém alkoholu
a jak se kdo dal dokopy
ranní slunce skrz začouzené sklíčko myslí

na periferii se cítím jako kníže
ducha na divanu
s předlouhou dýmkou

domy jsou nedostavěné
bar vždycky někde nablízku

ty dokončené dávno ukazují
své skryté vady
na dvorku jim rostou
tři kukuřice

najatá stráž
odpočívá ve stínu
rostlin v okrasných květináčích
kde vzduch je trochu chladnější
díky ventilátoru

kdybych tohle dokázal využít
za rok jsem laureátem bienále

myšlenka však hyne

když vidím kamery na opuštěném parkovišti
monitorující prázdno
mohlo by se mi přihodit i něco zlého

změří si mě však a vím
že monitor zachytí způsobné obrazy
bez obscénních gest na kameru
bez exhibicionismu

slušnost se drží dané trasy
vcházíš vycházíš
nebudeš jim to kazit

občan si plete odpovědnost s hrůzou

pohybují se po okraji strachu
zezadu se ke mně blíží
oblečená v sáří
na kolečkových bruslích
koketní kabelka
perličky a štras
napěchovaná bestiálním strachem

ze středu chodníku
uhýbám notně ke kraji

potřebuje někoho spolehlivého
aby nebyla sama
než přejde grantův most

ptám se co je to znásilnění
a jak já bych se bál
kdyby mě někdo vyplašil
a jak je periferie komplexní

inkoherentní/descendentní

po plechových střeších města
špacírují kočkovité šelmy
nabité statickou energií
nebe nad městem se ani nehne
navzdory tlaku vzduchu
akumulované
žluté taxíky reagují na sebemenší stimul
rozpoutává se balkánský přeboj v přehánění
na krovky převrácení brouci šklubou
tykadly jako jediným párem řas

přesto poněkud paradoxně
zatřepotá se mi někdy mezi synapsemi
možnost definovat logiku dnů
jako fyzikální problém
vezír se ptá
jak rychle musí běžet syn muftiho
s několika kousky ledu na dlani
tak aby se neroztopily
než doběhne k pánovi jemuž slouží

kdyby měl bůh vzhled a že jej někdy mívá
sledoval bych pohyb jeho rtů a jak znalecky gestikuluje směrem k průřezům budov
kde provozují svou činnost masky guy fawkes
vypouštějící pro budoucnost statistické údaje

někdy hovořím s bohem snadno
protože oba jsme inkoherentní
protože jsme oba západní

Její polistopadová velkolepost

Domy v téhle zóně lze jen těžko definovat. Budova, která může být čímkoli, školou, halou či palácem.

Vegetace naprosto zcela chybí,

aby poskytla místo

neustálým přestavbám,

jimiž příbytek prochází.

Co mě nezahrnuje, to mě nezabije.

Hudba mé duše krásně vibruje.

Ve vzduchu, v míze, ve hmotě mozkové.

Nic z toho tady mi nepatří,

je to jen zdánlivá stabilita živé hmoty.

Není vyloučeno, že vzduch procházející

cínovými píšťalami varhan,

projde i měchem akordeonu.

Vzduch je tak sladký,

nechce se mi ho ani vydechnout.

Lehčí, než tohle už to nebude.

Vody v zóně podezřívají

z průsaku odpadního potrubí.

Na všem ulpívá podezření.

Ve zdech jsou tušeny praskliny,

kté neexistují.

Není vyloučeno, že to celé spadne,

není vyloučeno, že to zdárně přetrvá.

Žiju na hraně,

ať už je jak chce nepatrná.

Léta byla parná,

v trávě zůstaly obrysy našich těl.

Ruka byla moc líná vypnout muziku ve sluchátkách.

Když zlaté hodiny rozlévají své světlo,

město na nebi promítá bubliny dioxidu,

plavali jsme tím pivem domů.

Ale lhostejnost, věci, které přitahují nepříjemné náhody?

Kauzalita a všechny kanály

neoznačené,
bez poklopů.
Nepřej kauzalitě, co si nepřeješ ty sám.
Neproklínej osud.
Ani hájemství umění ho není uchráněno,
očistné obsahy
jsou nuceny se opakovat.

Protože umění je zaměstnání poněkud méně odvážné než život.

Možná, že lepší polovina mojí duše
je uzavřena v díle milosrdenství,
které nikdo potřebuje.
Její polistopadová velkolepost
se ztrácí v televizním blekotání,
v dosahu rušiček,
v zábavných pořadech,
falešných obviněních cestou
dedikací.

Mititei

Vypadají už skoro jako Yoda
dva staříci, co diskutují o Síle –
na tácek dva mititei
a spoustu hořčice.

Procházejí se po ulicích
ve svých pláštích,
sbírají zbytky
světa, který bují
v zmatku a ohlížení.

Průmysly vyhoštěné
do bedny na náradí.

A poslali tě na rekreaci,
k moři, anebo do hor,
to ti bylo jak v ráji!

Manželky na balkoně zvolna režírují válku begonií a muškátů.

Inspiruju, respiruju, existuju

akustika je nadranc,
souhra neštymuje,
smysly dávkují, čeho není
ani trochu zapotřebí,
estetiku leda resetovat,

inspiruju,
respiruju,
existuju,
můj mozek made in italy
je samé zlato, samá záře,
nemůžu mluvit o penězích,
nemůžu mlčet,
mé myšlenky se vracejí
jak refrén špatného rondelu.

megafony jsou obsypány
roji cizopasných státnic,
někdo ukradl kousek oplocení,
popudliví lidé na ulici,
romány o hádkách a svádech,
inspirace,
respirace,
rezistence,
včetně mého mohutného
těla made in hungary,
mám býčí krev,
tak mi to řekla jedna asistentka,
nebo by mi to takhle mohla říct,
fyzicky bych ti mohl pomoci.

nemyslím hluboce
a mozek nemám laserový
ani zázračný,
všiml jsem si, že pleť a šaty cikánů
se impregnují,
dnes vůní levandule,
zítra jsou cítit kukuřicí
a po bedlách a po hříbech.

státoprávní zástupkyně mlčí,
pískající megafony zesilují ticho.
proč je melodie cvrčků na poli
přesekávána rachotem kol vlaku?
a jestli cikáni jsou impregnováni
mízami přírody,
kdy už mě zahalí a obklopí
umění jako pelerína chromakey
a zachrání mě?

ale jestli mě nezachrání,
mé silné tělo mě pak přenese,
pomůže vyhrabat se z neúspěchu.

neúspěšný zen

pet byl detronizován kachničkou,
zabrala jeho místo pod vodotryskem
hned vedle trubky, přišel jsem s domácími křupkami
zabalenými do ubrousku
prošel jsem opatrně městem
aby se nerozmačkaly
než je hodím své milované
kachničce
vedle mě se usazuje dívka
noří se do meditace
po chvíli cítím
upírá na mě pohled říká
něco mi vlezlo do kalhot

San..San..Sunn..sunn..sun..son..son...soon...sonn..sunn...San..San..Sunn..sunn..sun..son..s
on...soon...sonn..sunn

Byl jsem tak šťastný když jsem našel dospělý model života
který by mi vyhovoval až do konce
Probírám zaškrtávám
kroky opce kroky závěry varovná znamení výhry
Prodloužený víkend
který pokračuje ve stavu
předráždění odjezdů

Modelem mého života je podomní performer

Není jisté zda během turné
mě bude někdo poslouchat až do konce
Obvykle ani já se neposlouchám
rozesměju se ještě před pointou
Někdy postačí objevit se na scéně
a zachvátí tě nepotlačitelný vnitřní smích

Možná že existuje peklo
kde vzkvétá autismus nezdařených party
krizové pokoje kde už nedokážeš
zakrýt nespárované ponožky
trestán žes nepochopil žert
meta meta žert

Byl bych schopen pro zábavu se potit
objevovat humor i tam kde není
i když to po mě nikdo nežadá
Možná jsem naprogramován mít strach
z absence humoru

Mám strach s abstraktních
místností budoucnosti
stěny bílé září ve světle zářivek
a nevím budu-li je mít čím zaplnit
Budu žít akutně na vlastní pěst
s níž je zbavován prostor utrpení
biologických stop

Čím chci říct jen že denně objevuju něco
co mě potěší občas jsou to věci obyčejné
přírodní obsese či autoindukce
které zastavují zrychlují nebo
zintenzívňují čas
cokoli co zatahuje ještě víc
do holografického tance bohyně Kálí

Byl jsem tak šťastný když jsem spatřil své vnitřní dítě
svěže umyté v letních kalhotách s jemnými proužky
v sandálcích Curios-unisex a připravené přátelit se

tři roky zmatků, sedm let milování

v jedenadvaceti jsem chtěl napsat knihu nazvanou
„ne nejsem henry chinaski“

rok poté jsem byl na svatbě jednoho přítele
cestou zpátky autobusem
svatebčanů
pronikaly světlometry chumelenicí
osvětlovaly sníh ve kterém bylo sotva vidět
stopy po pneumatikách

tenkrát jsem vycítil že za pár let
grimes vydá svůj oblivion
věděl jsem že mí přátelé jsou kaskadéři

sní o bicepsech padesát řádně namazaných

a stejně byla cesta za autobusem
zvolna anulována sněhem

v třiadvaceti se má víra v lásku
otřásla poprvé a pochopil jsem
že aniž bys chtěl s uličnicemi už se nějak dohodneš
neexistuje nic co by nešlo druhý den ráno odvolat

o rok později jsem slábl v pokoji s větrákem
hlavní město bylo rozvrkočené červencovým úpalem
slunce mě bušilo do temene hlavy
její láska mě tloukla do temene hlavy
tak to bývá když si příliš přeješ
jet k moři bavit se
dorazíš na místo a chytíš úžeh

s myslí přenesenou občas násilně
na vrchol hory jaro je v plném rozpuku
v té intenzitě horských červencových luk
měl jsem tam napsat poemu
o dívce která mi dala srdce ve stadiu blanko

potom jsem odešel daleko a pochopil vedro
které mě bušilo do temene hlavy
jednou v noci začátkem podzimu v nové anglii
chráněn sítěmi na oknech v nichž se zmítal poslední hmyz léta
chytil jsem mimořádně dobrou konjunkturu
sebral všechny své znalosti abych ji oslnil
a napsal jí dlouhý mail
zrušil jsem prostě socioekonomický kontext ve kterém jsem žil
má vizuální a citová paměť
pro ni vytvořila bublinu za oblaky
neboť jsem měl potřebu v něco věřit

když jsem poprvé slyšel o
prokrastinaci
myslel jsem na pokročilou formu pokory
tak rok a půl jsem se prokrastinoval za dolary

skupina easter vydala v červenci 2011
album ur great babe které obsahuje i skladbu psychobitch
to co je na ní neobvyklé
je tón hlasu balancování mezi
uplakaným hysterickým chlapečkem
a dospělým který tančí napodobuje potápění do vody
drží si nos a vychutnává vlastní nenávist
hlas ženy znuděné všemi těmi hrami a přetvářkami
její vrozená rozduřenosť někdejší majitelky panenek
bývalé správkyně nůžek
kouzelnický tandem ve verších
i'm gonna make you cry
i'm gonna make you bleed
i'm gonna make you cut yourself in 2012
a to nemluvíme vůbec o rytmu té skladby
a o karmickém echu basu

a v roce 2012 jsem se řízl do prstu jak bylo předpovězeno

dnes už nechci psát o henrym chinaski
ve dne pracuju v noci paříme s inspektorem norse
vodím ho domů za svítání vařím mu lipový čaj strkám ho do postele
neodcházím dokud neusne
potom se vracím k přítelkyni
stočím se kolem ní do klubíčka a spíme dál